

Službeni glasnik BiH, broj 6/99

KONVENCIJA O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I OSNOVNIH SLOBODA

Službenom listu R BiH-Posebno izdanje- Međunarodni ugovori, broj 5/96.

Rim, 4. XI. 1950

Vlade potpisnice, kao članice Savjeta Evrope,

Imajući u vidu Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima, koju je Generalna skupština Ujedinjenih naroda proglasila 10. decembra 1948. godine;

Smatrajući da ova deklaracija ima za cilj da učini sigurnim univerzalno i stvarno priznavanje i poštovanje u njoj proklamiranih prava;

Smatrajući da je cilj Savjeta Evrope da se ostvari veće jedinstvo među njegovim članicama i da je jedan od načina postizanja tog cilja očuvanje i daljnje provođenje ljudskih prava i osnovnih sloboda;

Potvrđujući ponovo svoju duboku vjeru u one osnovne slobode koje čine temelje pravde i mira u svijetu, a koje se s jedne strane najbolje štite stvarnom političkom demokracijom a s druge zajedničkim shvaćanjem i poštivanjem ljudskih prava o kojima ovise;

Odlučne kao vlade evropskih zemalja s istim strijemljenjima i zajedničkim naslijeđem političkih tradicija, ideala, slobode i vladavine prava, da preduzmu prve korake ka zajedničkom provođenju određenih prava navedenih u Univerzalnoj deklaraciji;

Saglasile su se o slijedećem:

Član 1.

Obaveza poštovanja ljudskih prava

Visoke strane ugovornice jamče svim licima pod svojom jurisdikcijom prava i slobode utvrđene u Dijelu I. ove konvencije.

Dio I. 1 - Prava i slobode

Član 2.

Pravo naivot

1 Pravo na ivot svakog čovjeka zaštićeno je zakonom. Niko ne moe biti namjerno lišen ivota, osim kod izvršenja smrtno kazne po presudi suda, kojom je proglašen krivim za zločin za koji je ova kazna predviđena zakonom.

2 Lišenje ivota nije u suprotnosti sa ovim članom ako proizilazi iz upotrebe sile koja je apsolutno neophodna:

a u odbrani svakog pojedinca od nezakonitog nasilja;

b prilikom zakonitog lišenja slobode ili sprječavanja bjekstva osobe koja je zakonito lišena slobode;

c u akciji preduzetoj, u skladu sa zakonom, radi gušenja nemira ili pobune.

Član 3.

Zabrana mučenja

Niko neće biti podvrgnut torturi, neljudskom ili poniavajućem postupku ili kanjavanju.

Član 4.

Zabrana ropstva i prinudnog rada

1 Niko neće biti dran u ropstvu ili poloaju ropske zavisnosti.

2 Niko neće biti primoravan da obavlja prinudni ili obavezni rad.

3 Za potrebe ovog člana izraz prinudni ili obavezni rad ne uključuje:

a bilo koji rad koji se normalno zahtijeva od osobe koja se nalazi u zatvoru u skladu sa odredbama člana 5. ove konvencije, ili za vrijeme uvjetnog otpusta;

b bilo koju slubu vojne prirode ili, u slučaju odbijanja sluenja vojne obaveze u zemljama gdje se to dozvoljava, bilo koju drugu slubu umjesto obaveznog sluenja vojne obaveze;

c bilo koju slubu koja se zahtijeva u slučaju izvanredne situacije ili katastrofe koja ugroava ivot ili blagostanje zajednice;

d bilo koji rad ili slubu koji su dio uobičajenih građanskih obaveza.

Član 5.

Pravo na slobodu i sigurnost

1 Svako ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti.

Niko ne smije biti lišen slobode izuzev u nie navedenim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:

a zakonitog lišenja slobode po presudi nadlenog suda;

b zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog nepovinovanja zakonitom nalogu suda ili u cilju osiguranja izvršenja bilo koje obaveze propisane zakonom;

c zakonitog hapšenja ili lišenja slobode radi privođenja nadlenoj sudskoj vlasti, kada postoji opravdana sumnja da je ta osoba izvršila krivično djelo ili kada postoje valjani razlozi da se osoba sprijeći da izvrši krivično djelo ili da, nakon izvršenja krivičnog djela, pobjegne;

d lišenja slobode maloljetnika, prema zakonitom nalogu, radi odgajanja pod nadzorom ili zakonitog pritvaranja zbog privođenja nadlenoj vlasti;

e zakonitog lišenja slobode osoba da bi se spriječilo širenje neke zarazne bolesti, pritvaranja mentalno oboljelih osoba, alkoholičara ili narkomana ili skitnica;

f zakonitog hapšenja ili lišenja slobode osobe u cilju sprječavanja ilegalnog ulaska u zemlju ili osobe protiv koje je u toku postupak deportacije ili ekstradicije.

2 Svako ko je uhapšen bit će odmah obaviješten, na jeziku koji razumije, o razlozima hapšenja i o svim optubama protiv njega.

3 Svako ko je uhapšen ili lišen slobode prema odredbama stava 1(c) ovog člana mora odmah biti izveden pred sudiju ili drugo slubeno lice zakonom ovlašteno da vrši sudsku vlast i mora imati pravo na suđenje u razumnom roku ili na puštanje na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu moe se uvjetovati garancijama o pojavljivanju na suđenju.

4 Svako kome je uskraćena sloboda hapšenjem ili lišavanjem slobode ima pravo uložiti albu sudu kako bi sud, u kratkom roku, razmotrio zakonitost lišavanja slobode i ukoliko ono nije bilo zakonito naložio oslobađanje.

5 Svako ko je bio rtva hapšenja ili lišavanja slobode protivno odredbama ovog člana ima pravo na obeštećenje.

Član 6.

Pravo na pravično suđenje

1 Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optube protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalau interesi maloljetnika ili zaštite privatnog ivota strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao nanijeti štetu interesima pravde.

2 Svako ko je optuen za krivično djelo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokae.

3 Svako ko je optuen za krivično djelo ima sljedeća minimalna prava:

a da odmah, na jeziku koji razumije, bude podrobno obaviješten o prirodi i razlogu optube protiv njega;

b da mu se osiguraju vrijeme i uvjeti neophodni za pripremanje odbrane;

c da se brani sam ili uz pomoć branioca koga sam izabere ili da, ukoliko ne raspolaie sredstvima da plati branioca, da ga dobije besplatno, kada to nalau interesi pravde;

d da sam ispituje ili zahtijeva ispitivanje svjedoka optube i da se prisustvo i saslušanje svjedoka odbrane odobri pod uvjetima koji vae i za svjedoka optube;

e da koristi besplatnu pomoć tumača ukoliko ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi na sudu.

Član 7.

Kanjavanje samo na osnovu zakona

1 Niko se ne moe smatrati krivim za krivično djelo nastalo činjenjem ili nečinjenjem koje nije predstavljalo krivično djelo u vrijeme izvršenja, prema nacionalnom ili međunarodnom pravu. Isto tako, izrečena kazna neće biti tea od one koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

2 Ovaj član ne utječe na suđenje ili kanjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema općim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda.

Član 8.

Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog ivota

1 Svako ima pravo na poštivanje svog privatnog i porodičnog ivota, doma i prepiske.

2 Javna vlast se ne miješa u vršenje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih.

Član 9.

Sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti

1 Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjere: ovo pravo uključuje slobodu da promjeni vjeru ili uvjerenje i slobodu, sam ili zajedno sa drugima i javno ili privatno, da manifestira svoju vjeru ili uvjerenje, obredom, propovijedanjem i vršenjem vjerskih dunosti i rituala.

2 Sloboda manifestiranja svoje vjere ili svojih uvjerenja će podlijehati samo onim ograničenjima predviđenim zakonom i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu javne sigurnosti, zaštite javnog poretka, zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih.

Član 10.

Sloboda izraavanja

1 Svako ima pravo na slobodu izraavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprječava drave da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

2 Ostvarivanje ovih sloboda, budući da uključuje obaveze i odgovornosti, moe podlijegati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje neophodne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavanja širenja povjerljivih informacija ili u interesu očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.

Član 11.

Sloboda okupljanja i udruivanja

1 Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruivanja s drugima, uključujući i pravo osnivanja sindikata i pridruivanja sindikatima zbog zaštite svojih interesa.

2 Ova prava neće biti ograničena izuzev na način propisan zakonom i koji je neohodan u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, u cilju sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja ili morala ili zaštite prava sloboda drugih. Ovim članom se ne zabranjuje uvođenje zakonitih ograničenja na ona prava koja uivaju pripadnici oruanih snaga, policije ili dravne administracije.

Član 12.

Pravo na sklapanje braka

Od trenutka kada postanu sposobni za brak, muškarac i ena imaju pravo da stupe u brak i zasnuju porodicu prema nacionalnim zakonima kojima se regulira ostvarivanje ovog prava.

Član 13.

Pravo na djelotvorni pravni lijek

Svako čija su prava i slobode, priznata ovom konvencijom, narušena ima pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinila lica u vršenju svoje službene dužnosti.

Član 14.

Zabrana diskriminacije

Uivanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Član 15.

Odstupanje u vanrednim okolnostima

1 U doba rata ili druge javne opasnosti koja prijete opstanku nacije, svaka visoka strana ugovornica može preduzeti mjere koje odstupaju od njenih obaveza po ovoj konvenciji, i to u najmanjoj mjeri koju zahtijeva hitnost situacije, s tim da takve mjere ne budu u neskladu s njenim drugim obavezama prema međunarodnom pravu.

2 Prethodna odredba ne dopušta odstupanje od člana 2. osim u pogledu smrti prouzrokovane zakonitim ratnim postupcima, ili člana 3. i 4, stav 1. i člana 7.

3 Svaka visoka strana ugovornica koja koristi svoje pravo da odstupi od odredbi Konvencije obavještava u potpunosti Generalnog sekretara Savjeta Evrope o mjerama koje preduzima i razlozima za njih. Ona, također, obavještava Generalnog sekretara Savjeta Evrope kada takve mjere prestaju djelovati i kada se odredbe Konvencije ponovo počinju u potpunosti primjenjivati.

Član 16.

Ograničenja političke aktivnosti stranaca

Nijedna od odredbi iz članova 10, 11. i 14. neće se tumačiti tako da sprječava visoke strane ugovornice da ograničavaju političku djelatnost stranaca.

Član 17.

Zabrana zloupotrebe prava

Ništa u ovoj konvenciji ne može se tumačiti tako da podrazumijeva pravo bilo koje drave, grupe ili lica da se upuste u neku djelatnost ili izvrše neki čin koji je usmjeren na poništavanje bilo kog od navedenih prava i sloboda ili na njihovo ograničavanje u većoj mjeri od one koja je predviđena Konvencijom.

Član 18.1

Granice korišćenja ograničenja prava

Ograničenja za navedena prava i slobode, dozvoljena prema ovoj konvenciji, neće se primjenjivati u bilo koje druge svrhe osim onih za koje su predviđena.

Dio II. - Evropski sud za ljudska prava

Član 19.

Uspostavljanje Suda

Da bi se osiguralo poštivanje obaveza koje su visoke strane ugovornice u Konvenciji i njenim protokolima preuzele, bit će uspostavljen Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu Sud). Sud će djelovati na trajnoj osnovi.

Član 20.

Broj sudija

Broj sudija koje će sačinjavati Sud bit će jednak broju visokih strana ugovornica.

Član 21.

Uvjeti za obavljanje slube

1 Sudije moraju imati visoki moralni ugled i posjedovati kvalifikacije potrebne za obavljanje visokih sudskih funkcija, odnosno biti priznati pravni stručnjaci.

2 Sudije djeluju u ličnom svojstvu.

3 Tokom svog mandata sudije se ne mogu baviti poslovima koji su inkompatibilni s njihovom nezavisnošću, nepristrasnošću ili zahtjevima stalne slube; sva pitanja u vezi s primjenom ovog stava rješava Sud.

Član 22.

Izbor sudija

1 U odnosu na svaku visoku stranu ugovornicu sudije bira Parlamentarna skupština većinom glasova sa liste od tri kandidata koje imenuje visoka strana ugovornica.

2 Isti postupak se primjenjuje za popunu Suda u slučaju pristupanja novih visokih strana ugovornica, kao i prilikom popunjavanja upranjenih mjesta.

Član 23.

Trajanje mandata

1 Sudije se biraju na period od šest godina. Oni se mogu ponovo birati. Međutim, mandat jedne polovine sudija izabranih na prvim izborima ističe poslije tri godine.

2 Sudije čiji mandat ističe na kraju početnog trogodišnjeg perioda riješom određuje Generalni sekretar Savjeta Evrope neposredno poslije izbora.

3 Da bi se osiguralo da se , koliko je to moguće, mandat jedne polovine sudija obnavlja svake tri godine, Parlamentarna skupština moe prije svakih slijedećih izbora odlučiti da mandat ili mandati jednog ili više sudija ne bude dui ili kraći od šest godina, ali ne dui od devet niti kraći od tri godine.

4 U slučaju kad se radi o više mandata, a Parlamentarna skupština primjenjuje prethodni stav, Generalni sekretar Savjeta Evrope riješom raspoređuje mandate neposredno poslije izbora.

5 Sudija izabran na mjesto sudije čiji mandat nije istekao obavlja dunost svog prethodnika do okončanja njegovog mandata.

6 Sudiji mandat ističe kada navršši sedamdeset godina.

7 Sudije ostaju na dunosti dok ne budu zamijenjeni. Međutim, oni nastavljaju da rade na predmentima koje su već uzeli u razmatranje.

Član 24.

Razriješenje

Sudija se ne moe razriješiti svoje funkcije dok druge sudije ne odluče dvotrećinskom većinom da on više ne ispunjava potrebne uvjete.

Član 25.

Sekretarijat i pravni saradnici

Sud ima sekretarijat čije se funkcije i organizacija određuju Poslovníkom Suda. Sudu pomau pravni saradnici.

Član 26.

Plenum Suda

Sud u Plenumu:

a bira predsjednika i jednog ili dva potpredsjednika Suda na period od tri godine; oni se mogu ponovo birati;

b ustanovljava vijeća za utvrđeni vremenski period;

c bira predsjednike vijeća suda; oni se mogu ponovo birati;

d usvaja poslovnik Suda; i

e bira sekretara Suda i jednog ili više njegovih zamjenika.

Član 27.

Komiteti, vijeća i Veliko vijeće

1 Sud razmatra predmete u komitetima od tri sudije, vijećima od sedam sudija i u Velikom vijeću od sedamnaest sudija. Vijeća suda uspostavljaju komitete za utvrđeni vremenski period.

2 Ex officio u sastav vijeća i Velikog suda ulazi sudija izabran sa liste zainteresirane drave ili, ako takvog nema ili nije u mogućnosti da učestvuje u radu, drugo lice po njenom izboru koje će obavljati sudsku funkciju.

3 U sastav Velikog vijeća također ulaze predsjednik Suda i potpredsjednici, predsjednici vijeća i druge sudije izabrane u skladu s poslovníkom Suda. Kada se predmet iznese pred Veliko vijeće na osnovu člana 43, nijedan sudija iz vijeća koje je donijelo presudu neće učestvovati u radu Velikog vijeća, s izuzetkom predsjednika vijeća i sudije koji je predstavljao zainteresirane drave članice.

Član 28.

Izjave odbora o neprihvatljivosti

Komitet može jednoglasnom odlukom da proglasi neprihvatljivom ili da skine s liste predmeta pojedinačnu predstavku podnijetu na osnovu člana 34, ako se takva odluka može donijeti bez daljnjeg ispitivanja. Ova odluka je konačna.

Član 29.

Odluke vijeća o prihvatljivosti i osnovanosti

- 1 Ako nije donijeta odluka u skladu sa članom 28. vijeće odlučuje o prihvatljivosti i osnovanosti pojedinačnih predstavki podnijetih na osnovu člana 34.
- 2 Vijeće odlučuje o prihvatljivosti i osnovanosti međudravnih predstavki podnijetih na osnovu člana 33.
- 3 Odluka o prihvatljivosti se donosi posebno osim kada Sud, u izuzetnim slučajevima, drukčije odluči.

Član 30.

Ustupanje nadlenosti Velikom vijeću

Ako se povodom predmeta koji vijeće razmatra pokrene neko ozbiljno pitanje od značaja za tumačenje Konvencije ili protokola uz nju, ili ako rješenje pitanja pred vijećem može da dovede do rezultata koji nije u saglasnosti s nekom prethodno donijetom odlukom Suda, vijeće može sve dok ne donese presudu, da ustupi nadlenost Velikom vijeću, izuzev kada se tome protivi jedna od stranaka u sporu.

Član 31.

Ovlašćenje Velikog vijeća

Veliko vijeće:

- a odlučuje o predstavkama podnijetim na osnovu člana 33. ili člana 34, kada mu neko vijeće ustupi nadlenost na osnovu člana 30. ili kada mu je predmet upućen na osnovu člana 43; i
- b razmatra zahtjeve za savjetodavna mišljenja podnijeta na osnovu člana 47.

Član 32.

Nadlenost Suda

1 Nadlenost Suda se protee na sva pitanja koja se tiču tumačenja i primjene ove konvencije i protokola uz nju, a koja su mu upućena na osnovu člana 33, 34. i 47.

2 U slučaju spora da li je Sud nadlean, odlučuje Sud.

Član 33.

Međudravni sporovi

Svaka visoka strana ugovornica moe ukazati Sudu na svaku povredu odredbi Konvencije ili protokola uz nju koju je navodno počinila neka druga strana ugovornica.

Član 34.

Pojedinačne predstavke

Sud moe da prima predstavke od svake osobe, nevladine organizacije ili grupe lica koji tvrde da su rtve povrede prava ustanovljenih Konvencijom ili protokolima uz nju, učinjene od strane neke visoke strane ugovornice. Visoke strane ugovornice obavezuju se da ni na koji način ne ometaju stvarno rješenje ovog prava.

Član 35.

Uvjeti prihvatljivosti

1 Sud moe uzeti predmet u postupak tek kada se iscrpe svi unutrašnji pravni lijekovi, u skladu sa općepriznatim načelima međunarodnog prava, i u roku od šest mjeseci od dana kada je donijeta pravosnana odluka.

2 Sud ne postupa po pojedinačnoj predstavci podnijetoj na osnovu člana 34. koja je:

a anonimna; ili

b u suštini istovjetna s pitanjem koje je sud već razmatrao, ili koja je već podnijeta nekoj drugoj međunarodnoj instanci radi ispitivanja, odnosno rješavanja, a ne sadri nove relevante činjenice.

3 Sud proglašava neprihvatljivom svaku pojedinačnu predstavku podnijetu na osnovu člana 34. za koju smatra da je inkompatibilna s odredbama Konvencije ili protokola uz nju, očigledno neosnovana, ili predstavlja zloupotrebu prava na predstavku.

4 Sud odbacuje svaku predstavku koju smatra neprihvatljivom u smislu ovog člana. On to može učiniti u svakoj fazi postupka.

Član 36.

Intervencija treće strane

1 Visoka strana ugovornica čiji je podnosilac predstavke dravljanin ima pravo da podnese pisani podnesak i učestvuje u saslušanju u svim predmetima pred vijećem ili Velikim vijećem.

2 Predsjednik Suda može u interesu ispravnog postupanja pozvati visoku stranu ugovornicu koja nije strana u postupku ili svako zainteresirano lice koje nije podnosilac predstavke da podnesu pisani podnesak ili uzmu učešća u saslušanju.

Član 37.

Skidanje predstavki

1 Sud u svakoj fazi postupka može odlučiti da skine predstavku sa liste predmeta ako se na osnovu okolnosti može zaključiti:

a da podnosilac predstavke ne namjerava da dalje učestvuje u postupku; ili

b da je predmet razriješen; ili

c da iz svakog drugog razloga koji Sud utvrdi nije više opravdano nastaviti sa ispitivanjem predstavke.

Međutim, Sud nastavlja s ispitivanjem predstavke ako je to potrebno radi poštovanja ljudskih prava ustanovljenih Konvencijom i protokolima uz nju.

2 Sud može odlučiti da predstavku vrati na svoju listu predmeta ako smatra da okolnosti to opravdavaju.

Član 38.

Ispitivanje predmeta i postupak prijateljskog rješenja

1 Ako Sud proglasi predstavku prihvatljivom, on:

a nastavlja ispitivanje predmeta zajedno s predstavnicima stranaka i , ako je to potrebno, preuzima istragu, za čije će mu efikasno provođenje drave u pitanju pruiti sve potrebne olakšice.

b stavlja se na raspolagnje zainteresiranim stranama u sporu kako bi se postiglo prijateljsko rješenje zasnovano na poštovanju ljudskih prava utvrđenih Konvencijom i protokolima uz nju.

2 Postupak koji se vodi na osnovu stava 1.b povjerljive je prirode.

Član 39.

Postizanje prijateljskog rješenja

Ako se postigne prijateljsko rješenje, Sud skida predmet sa svoje liste odlukom koja sadri kratak opis činjenica i postignutog rješenja.

Član 40.

Javna rasprava i pristup dokumentima

1 Rasprave su javne, osim kada Sud u posebnim okolnostima odluči drukčije.

2 Dokumenti deponirani kod Sekretara dostupni su javnosti, osim kada predsjednik Suda odluči drukčije.

Član 41.

Pravično zadovoljstvo

Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo dijelomičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pruiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci.

Član 42.

Presude vijeća

Presude vijeća postaju pravosnane u skladu s odredbama člana 44, stav 2.

Član 43.

Obraćanje Velikom vijeću

1 U roku od tri mjeseca od dana donošenja presude vijeća svaka stranka moe, u posebnim slučajevima, da zahtijeva da se predmet iznese pred Veliko vijeće.

2 Odbor od pet sudija Velikog vijeća prihvatit će zahtjev ako se predmet tiče nekog ozbiljnog pitanja vezanog za tumačenje Konvencije ili ozbiljnog pitanja od opće vanosti.

3 Ako odbor prihvati zahtjev, Veliko vijeće odlučuje o predmetu presudom.

Član 44.

Konačna presuda

1 Presuda Velikog vijeća je konačna.

2 Presuda vijeća postaje konačna:

a kada stranke izjave da neće zahtijevati da se predmet iznese pred Veliko vijeće; ili

b tri mjeseca poslije donošenja presude, ako se ne zatraži da se predmet iznese pred Veliko vijeće; ili
c kada odbor Velikog vijeća odbije zahtjev za razmatranje na osnovu člana 43.

3 Konačna presuda se objavljuje.

Član 45.

Obrazloženje presuda i odluka

1 Obrazloženje se daje za presude i za odluke kojima se predstavka proglašava prihvatljivom ili neprihvatljivom.

2 Ako presuda u cijelosti ili u jednom svom dijelu ne predstavlja jednoglasno mišljenje sudija, svaki sudija ima pravo da iznese izdvojeno mišljenje.

Član 46.

Obaveznost i izvršenje presuda

1 Visoke strane ugovornice preuzimaju obavezu da se povinuju konačnoj presudi Suda u svakom predmetu u kome su stranke.

2 Konačna odluka Suda se dostavlja Komitetu ministara koji nadgleda njeno izvršenje.

Član 47.

Savjetodavna mišljenja

1 Na zahtjev Komiteta ministara Sud može da daje savjetodavna mišljenja o pravnim pitanjima koja se tiču tumačenja Konvencije i Protokola uz nju.

2 Takva mišljenja se ne mogu baviti pitanjima koja se odnose na sadržaj ili obuhvat prava i sloboda ustanovljenih Dijelom i Konvencijom i protokolima uz nju, kao ni bilo kojim drugim pitanjem koje bi Sud ili Komitet ministara mogli da razmatraju u vezi s postupcima koji se mogu pokrenuti u skladu sa Konvencijom.

3 Za odluke Komiteta ministara da zahtijeva savjetodavno mišljenje Suda potrebna je većina glasova predstavnika koji učestvuju u radu Komiteta.

Član 48.

Savjetodavna nadlenost Suda

Sud odlučuje da li zahtjev za davanje savjetodavnog mišljenja koji podnese Komitet ministara spada u njegovu nadlenost određenu članom 47.

Član 49.

Obrazloenje savjetodavnih mišljenja

1 Savjetodavna mišljenja Suda se obrazlau.

2 Ako savjetodavno mišljenje u cijelosti ili jednom svom dijelu ne predstavlja jednogalsno mišljenje sudija, svaki sudija ima pravo da iznese izdvojeno mišljenje.

3 Savjetodavna mišljenja Suda dostavljaju se Komitetu ministara.

Član 50.

Troškovi Suda

Troškove Suda snosi Savjet Evrope.

Član 51.

Privilegije i imuniteti sudija

Tokom vršenja svoje dunosti sudije uivaju privilegije i imunitete predviđene članom 40. Statuta Savjeta Evrope i sporazumima donijetim na osnovu njega.

Dio III. - Razne odredbe

Član 52.

Upiti Generalnom sekretaru

Po prijemu zahtjeva Generalnog sekretara Savjeta Evrope, svaka visoka strana ugovornica dostavlja traeno objašnjenje o načinu na koji se u njenom unutrašnjem pravu osigurava stvarna primjena svake od odredbi ove konvencije.

Član 53.

Osiguranje postojećih ljudskih prava

Ništa u ovoj konvenciji neće se tumačiti kao ograničavanje ili derogiranje bilo kojih ljudskih prava i osnovnih sloboda koje mogu biti osigurane zakonima bilo koje visoke strane ugovornice ili bilo kojim drugim sporazumom čija je ona članica.

Član 54.

Ovlašćenja Komiteta ministara

Ništa u ovoj konvenciji nije na štetu ovlasti Komiteta ministara utvrđenih Statutom Savjeta Evrope.

Član 55.

Isključenje drugih načina za rješavanje spora

Visoke strane ugovornice saglasile su se da se neće koristiti, osim u slučaju posebnog sporazuma, postojećim međusobnim ugovorima, konvencijama ili deklaracijama u cilju podnošenja putem albe na spor koji proizilazi iz tumačenja ili primjene ove konvencije da bi ga riješile drugim sredstvima rješavanja od onih predviđenih ovom konvencijom.

Član 56. - Teritorijalna primjena

1 Svaka drava moe, prilikom ratifikacije, ili u svako drugo vrijeme kasnije, izjaviti putem notifikacije upućene Generalnom sekretaru Savjeta Evrope da se ova konvencija, pod rezervom stava 4 ovog člana, primjenjuje na sve ili samo na neku teritoriju čiji su međunarodni odnosi u njenoj nadlenosti.

2 Konvencija će se primjenjivati na teritoriju ili teritorije navedene u notifikaciji poslije trideset dana od dana kada je notifikaciju primio Generalni sekretar Savjeta Evrope.

3 Odredbe ove konvencije bit će primijenjene na tim teritorijama, s dunom panjom u odnosu na lokalne potrebe.

42 Svaka drava koja je dala izjavu u skladu s prvim stavom ovog člana moe, u svako doba kasnije, izjaviti, u ime jedne ili više teritorija na koje se ova izjava odnosi, da je Sud nadlean da prima podneske pojedinaca, nevladinih organizacija ili grupa pojedinaca u skladu sa članom 34. ove konvencije.

Član 57.

Rezerve

1 Svaka drava moe, prilikom potpisivanja ove konvencije ili deponiranja instrumenta o ratifikaciji, izjaviti određenu rezervu u vezi sa svakom pojedinom odredbom Konvencije, u mjeri u kojoj bilo koji zakon koji je na snazi na njenoj teritoriji nije u saglasnosti s tom odredbom. Ovaj član ne dozvoljava rezerve općeg karaktera.

2 Svaka rezerva izraena na osnovu ovog člana sadri kratak prikaz zakona u pitanju.

Član 58.

Otkazivanje

1 Visoka strana ugovornica moe otkazati ovu konvenciju samo po isteku roka od pet godina od dana kada je postala članica i šest mjeseci nakon obavijesti sadrane u notifikaciji upućenoj Generalnom sekretaru Savjeta Evrope, koji o tome obavještava ostale visoke strane ugovornice.

2 To otkazivanje ne oslobađa visoku stranu ugovornicu na koju se ovo odnosi od, njenih obaveza prema ovoj konvenciji u pogledu bilo kog čina kojim bi se te obaveze kršile prije datuma stupanja otkaza na snagu.

3 Svaka visoka strana ugovornica koja prestaje da bude članica Savjeta Evrope prestaje da bude članica ove konvencije pod istim uvjetima.

4 2 Prema odredbama iz prethodnih stavova, Konvencija se moe otkazati za svaku teritoriju na koju je primjenjivana na osnovu člana 56.

Član 59.

Potpis i ratifikacija

1 Ova konvencija je otvorena za potpisivanje članicama Savjeta Evrope. Ona podlijee ratifikaciji. Ratifikacije se deponiraju kod Generalnog sekretara Savjeta Evrope.

2 Konvencija stupa na snagu pošto je deponirano deset instrumenata o ratifikaciji.

3 Za svaku potpisnicu koja ratifikaciju izvrši kasnije, Konvencija stupa na snagu danom deponiranja instrumenta o ratifikaciji.

4 Generalni sekretar Savjeta Evrope obavještava sve članice Savjeta Evrope o stupanju Konvencije na snagu, visokim stranama ugovornicama koje su je ratificirale i o deponiranju svakog instrumenta o ratifikaciji koje je kasnije izvršeno.

Sačinjeno u Rimu, 4. novembra 1950. godine, na francuskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom jedinom primjerku koji se deponira u arhivama Savjeta Evrope. Generalni sekretar dostavlja ovjerene kopije svakoj potpisnici.